

PROCES-VERBAL **al ședinței Grupului de lucru pentru descentralizarea financiară**

Nr. 2 din 03 septembrie 2010

Președinte al ședinței: Veaceslav Negruța

Componența grupului: 17 membri

Au absentat : Carauș Maria, Melnic Grigore, Vîzdoagă Vladimir, Bîzu Ion.

La ședință, de asemenea au fost prezenți experți locali, internaționali și reprezentanți ai Programului Comun de Dezvoltare Locală Integrală (PCDLI).

ORDINEA DE ZI:

1. Prezentarea problemelor de coerență a cadrului legal din domeniul raporturilor patrimoniale ale unităților administrativ-teritoriale – *raportor Iulian Rusu, consultant jurist.*
2. Delimitarea funcțiilor desconcentrate și descentralizate - *raportor Sprindzucs Maris - expert internațional și Guțu Rodica, expert local.*
3. Prioritizarea problemelor actuale din domeniul finanțelor publice locale (prezentare de sinteză) – *raportor Giosan Victor, expert internațional.*
4. Stabilirea obiectivului specific al sistemului de finanțare a autorităților publice locale și posibile acțiuni de implementare a acestuia – *discuții între participanții la ședință.*

PREZENTĂRI ȘI DISCUȚII

La punctul 1 din ordinea de zi a ședinței - *Prezentarea problemelor de coerență a cadrului legal din domeniul raporturilor patrimoniale ale unităților administrativ-teritoriale, dl Iulian Rusu*, a relatat despre punctele de reper și momentele de bază ale unui raport, în care un grup de juriști s-a expus asupra problemelor ce există în legislația ce ține de reglementarea domeniului patrimoniului și autonomiei autorităților publice locale (au fost analizate 21 acte legislative din domeniul dat).

DI Mihail Roșcovan, coordonator PCDLI, a completat că acest studiu a fost efectuat la comanda Comisiei speciale a Parlamentului Republicii Moldova cu scopul evidențierii lacunelor și corespunderii legislației din domeniul administrației publice locale cu principiile autonomiei locale. A menționat că acest raport va fi analizat ulterior de către comisia sus-numită, pentru a identifica soluții și modalități de înlăturare a lacunelor legislative.

DI Croitoru Ion, Primarul com. Marinici, raionul Nisporeni și **dl Gudumac Ion**, Președintele raionului Leova au adresat întrebarea referitor la actele legislative în baza

căroră se stabilește gradul de responsabilitate în cazul în care deciziile luate de consiliile locale aduc prejudicii autorităților locale respective.

Dl Iulian Rusu a spus că acest lucru ține de codul contravențional și legislația penală (în cazul în care se stabilește prin probe că consiliul în cauză a luat o decizie care a dus la prejudicii autorității locale).

La punctul 2 din ordinea de zi a ședinței - Delimitarea funcțiilor desconcentrate și descentralizate, dl Sprindzucs Maris, s-a axat în prezentarea sa pe principalele probleme ce țin de domeniul descentralizării și desconcentrării funcțiilor. Scopul de bază a fost de a da răspuns la întrebarea: cine este responsabil de luarea deciziilor referitor la politici de descentralizare și cine decide modificarea actelor legislative din domeniu – autoritatea centrală sau locală?

Dna Ala Cișlaru, secretar al grupului de lucru, a întrebat despre faptul cui aparține proprietatea atunci când se deleagă o funcție: autorității centrale sau celei locale.

Dl Sprindzucs Maris a menționat că, în opinia lui, proprietatea nu depinde de funcția delegată și a oferit un exemplu: există spitalele, care sînt proprietate ale autorității centrale și care sînt la balanța lor și există punctele medicale, clădirile căroră aparțin autorităților locale și la momentul când se decide schimbarea funcției, proprietarul clădirii rămîne același.

La punctul 3 din ordinea de zi a ședinței - Prioritizarea problemelor actuale din domeniul finanțelor publice locale (prezentare de sinteză), dl Victor Giosan, a sistematizat problemele care au parvenit atit din partea membrilor grupului de lucru, cit și din partea experților internaționali, pe care și le-a prezentat în ședință propunînd ca fiecare membru al grupului să lucreze cu o multitudine de probleme pentru a stabili un obiectiv precis.

Cele 5 probleme prioritare au rezultat a fi următoarele:

1. Descurajarea efortului fiscal propriu la nivelul autorității locale de către actualul sistem (inclusiv mecanismul de alocare a transferurilor);
2. Transferurile bugetare nu se efectuează în baza unor criterii obiective și transparente (în special între APL de nivelul I și APL de nivelul II). Formula existentă de alocare a transferurilor nu este suficient de transparent;
3. Dependența excesivă a BUAT de nivelul I de BUAT de nivelul II și de bugetul central, inclusiv în ceea ce privește investițiile;
4. Volatilitatea prea mare a sistemului: prea puține reguli de alocare sînt fixate în legi organice, prea multe reguli se pot schimba prin Legea bugetară anuală;
5. Autonomie fiscală limitată în ceea ce privește impozitele și taxele locale, potențial fiscal insuficient, lipsa stimulentei de extindere a bazei fiscale.

Dl Victor Giosan a propus ca participanții, pornind de la lista problemelor enunțate, să formuleze obiectivul (obiectivele) care urmează a fi stabilit (e) și reflectate soluții în

strategie, identificînd un obiectiv general care să înglobeze toate cele 5 probleme fixate anterior.

DI Veaceslav Negruța, președintele grupului de lucru, a accentuat faptul că dacă e să fie analizate problemele menționate, se poate observa că o problemă este de bază, iar celelalte sînt consecințe ale acesteia și nu consideră că fiecare dintre aceste probleme poate fi tratată separat. Ele reprezintă un tot întreg.

DI Viorel Furdui, director executiv CALM, a intervenit cu propunerea de a trece la prezentarea nemijlocită a soluțiilor, menționînd că a pregătit o prezentare cu eventuale soluții.

DI Veaceslav Negruța s-a expus asupra faptului că este necesar de mers pe o logică oarecare, iar pentru aceasta este necesar de respectat planul de lucru prestabilit. Inițial se cere a fi discutată problematica și pe urmă identificarea soluțiilor.

DI Victor Giosan a considerat că nu pot fi găsite soluții pornind direct de la probleme dacă nu se știe unde se dorește să se ajungă. Este absolut necesar de a stabili obiectivul, iar soluțiile în consecință vor fi asemănătoare obiectivului. Iar din problemele enunțate anterior s-au accentuat două direcții principale, care nu pot fi negate: autonomia locală și modul în care se fac transferurile, nu există predictibilitate. La această etapă, a propus o variantă de obiectiv sintetic.

Obiectivul propus a fost următorul: Elaborarea și implementarea unui sistem de finanțare a APL care să ofere o autonomie financiară (venituri proprii semnificative) APL, să fie predictibil, stabil, transparent.

DI Victor Giosan a oferit explicații detaliate asupra unor noțiuni, precum venituri proprii, predictibilitate, transparență. A menționat că, dacă e vorba de autonomie financiară și de venituri proprii semnificative, iar autoritatea trebuie să le poată colecta, această responsabilitate necesită timp și pregătire. Totodată a menționat că pe parcurs, pe lângă obiectivul general, pot apărea și obiective specifice și chiar pot fi introduși și indicatori de măsurare.

Referindu-se la veniturile proprii, a menționat că la această etapă este necesar de analizat factorii care împiedică creșterea actuală a veniturilor proprii la nivel local și dacă este necesar de examinat oportunitatea transferării către autoritatea locală alte venituri care la moment aparțin statului și de care în continuare va răspunde autoritatea locală. A subliniat că anume acest gen de probleme va fi discutat la identificarea soluțiilor (efectuînd totodată și diverse simulări). A atras atenția asupra faptului că impozitul pe salariu ce urma să fie la nivel central, indiferent dacă el este apoi utilizat într-o anumită formă ca să ajungă la nivel local. În acest context, s-a discutat despre modalitățile prin care impozitul pe salariu poate fi utilizat de către autoritățile administrației publice locale, și anume:

- % din ce se colectează într-o anumită zonă (după aria de colectare);
- după o anumită formulă care are la bază populația și suprafața.

A accentuat, de asemenea, că pentru Republica Moldova acest impozit poate fi împărțit fie după locul de reședință (însă pot apărea anumite probleme de management), fie după numărul de populație (se simulează că persoana merge la locul de reședință, luându-se în cont populația totală aptă care are efect egalizator și elimină disparitățile).

În cazul în care impozitul pe salariu este repartizat după locul de muncă, efectele negative pot fi compensate cu o formulă după populație.

DI Mihail Roșcovan a informat, la sfârșitul ședinței, că în perioada 9-11 septembrie este planificată reuniunea tuturor grupurilor de lucru în afara edificiilor guvenamentale. Va fi o sesiune în fiecare grup, iar mai târziu o sesiune comună a tuturor grupurilor de lucru. Toate cheltuielile vor fi acoperite, inclusiv și cele de transport ale membrilor grupului din teritoriu. A propus ca din partea Ministerului Finanțelor să fie înaintată o persoană care se va ocupa cu lucrul de secretariat și va fi prezentă în permanență pe durata reuniunii. A atras atenția asupra faptului că toate materiale suplimentare vor fi expediate membrilor grupului în termeni proximi. A subliniat că la reuniune, companiile care efectuează studii vor veni cu cifre concrete pentru formularea corectă a problemelor.

Dna Ala Cișlaru a propus petrecerea unei ședințe suplimentare a grupului de lucru pentru a face un sumar al soluțiilor înainte de reuniune.

DI Mihail Roșcovan a subliniat că rămîne la discreția grupului de lucru să decidă despre petrecerea unei ședințe suplimentare.

DECIZII:

Pornind de la cele 5 probleme enunțate, fiecare membru trebuie să vină cu a cîte 3 soluții, care urmează a fi discutate și coordonate cu grupul de lucru „Descentralizare servicii și competențe” în cadrul reuniunii planificate pe perioada 9-11 septembrie.

Președinte al Grupului de lucru
Veaceslav Negruța

Secretar al Grupului de lucru
Ala Cișlaru

